

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egy negyedévre 1 forint Félévre 2 forint Megjelen minden vasárnap reggel.	SZERKESZTŐSÉG: Csongrádon, fűtér. 29. házszám. KIADÓHIVATAL: Csongrádon, magtár-utca 41. házszám.	HIRDETÉSEKET és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.

Birtokviszonyaink fejlődése.

Röviden megejtetik az országban a népszámlálás; az egész művelt világon s így nálunk is nagy súlyt fektetnek az ekkép összegyűjtött számhalmazra és méltán; mert ha a számok nem is uralkodnak a világot, de világosan megmutatják, hogy azon mégis uralkodnak. Ha egy telek tanyaföld, mely most 12,000—14,000 frtért kel el, 30 évvel ezelőtt 4000 frtért is volt eladható; ha most tízszer annyi kereskedés van városunkban, mint mint 30 év előtt, s a legutolsónak is van annyi forgalma, mint ezelőtt az elsőnek: mindezek biztos jelei annak, hogy a város lakosainak anyagi helyzete 30 év alatt javult, termelésünk nagyobb mérvű lett és az életkényelmeinek megszerzésére képesebb. De ezen természetes haladás, mely különösen a koronázás óta, vagyis midőn a mostoha kéz nyomása megszűnt és az abszolút kormányzatot szabadelvű nemzeti kormányzat váltotta fel, ennek vezérlete alatt viszonyaink az egész országban javultak, erőink kifejtettek és a lázas munkásság a terv-

szerüleg ápolt tespedés nyomait végkép eltörülte, mi az egész országban észlelhető. Ha azonban azt látjuk hogy egy ház utáni osztatlan leelői és réti járandóság, mely csak pár év előtt is 100 frtért volt kapható, ma 300 frtot ér: ugy már ezt nem tudhatjuk be a közönséges fejlődésnek; e miatt, a magunk okulására kutatnunk kell az okot, melynek köszönhetjük a mindenesetre igen kedvező eredményt.

S ha ezen okokat kutatjuk, ugy lehetetlen hálával nem gondolnunk a birtokosság ez időszerű elnökére, ki a birtokosok nyilvántartásánál előforduló könnyelmű kezelést kiküszöbölte és abba lehetőleg rendet igyekezett behozni; ki a birtokosságnak jogait önzetlenül és kitartással védte: mindez kétségtelesen nagyban emelte a járandóságok értékét, de hogy az oly rohamosan és oly rövid idő alatt 200%-al emelkedjék, ahhoz még szükséges volt a kistrét mentesítése és különösen azon remény, hogy a kilenczes és a kis rét rövid idő alatt telekkönyviileg fog elkülönítetni.

A csongrád-sövényházi társulat miatt ugyan most és mindaddig, míg a társulat kiadásaihoz az uradalmak épp oly arányban nem fognak járulni, mint mi: vagyis míg az árfejlesztés igazságosan keresztül nem vezetnek; míg beigazolva nem lesz, hogy az ártérbe eső földeink semmivel sem bírnak több termőképességgel, mint az ugyan ezen ártérbe eső uradalmi földek; továbbá míg közönségünknek más jogos igényei, mint például a mentettréthez és a serházzi réthez vezető utról a társulat igazgatósága nem gondoskodik: addig birtokviszonyaink fejlődéséről alig szólhatunk.

Azonban daczára annak, hogy árvízvédelmünk még ma is a legnagyobb kritikának van kitéve, még is lehetetlen, hogy hálával ne gondoljunk a kormány azon tetteire, mely bennünket minden érdek nélkül a serházzi rét mentesítésével megajándékozott.

De a járandóságok értékének rohamos emelkedését leginkább még is azok tervbe vett telekkönyveztetése és elkülönítése okozta.

TÁRGZA.

Szerelemből.

— Irtá: Kapás Lajos —

— Hogy gondol ilyent, maga gyermek!
— Jó, az vagyok! Mondj örültnek, azt is elismerem. Féltékeny, láz-beteg flu s hozzá még örült is vagyok: de érted lettem azzá! Már nem vagyok a régi: a bűn, a szenvedély kihaltak bennem; nemes szerelmed új világot teremtett számomra, ahol megtisztulva boldogan élek. Tiszta, szeplőtlen lelkedet a gyanu és a kétkedés meg nem ejtheti, mert jobban szeretlek mindennél! Érzem, hogy azt is te nagyon jól tudod, s mégis olyan hideg, kimért udvariassággal viseltetel irántam. Ez bánt, ez fáj olyan nagyon. Még egyszer mondom, hogy én azt hiszem, te szereted Alfrédet! Szólj, s én nem állok kettőtök boldogságának útjába. Egy nyomorult, czélvesztett léttel több vagy kevesebb: mit érdekelheti ez az emberiséget? Mért fájna ez nektek?
— Én gyűlölöm Alfrédet!
— Hiszen ez az, amitől én ugy félek Semmi sem áll oly közel egymáshoz, mint a szerelem és gyűlölség. A gyűlölséget tenger mélyen rejti a szív; de ugyanott tanyáz a szerelem is. Egy anyának — a szívnek — iker-gyermekei ezek. Amint a szerelemből gyűlölség, ugy lehet a gyűlölségből szerelem, s jaj annak, aki ugy szeret, hogy gyűlölni tudjon, vagy ugy gyűlöl, hogy szeretni nem képes, Hidd el, édes aranyom, a nők sokkal inkább ki vannak téve e veszélynek, mint mi, férfiak!

- Ha mondom, nincs mitől félnie?
- Hát szeretsz?
- Szeretlek!
- Örökké?
- Örökké!

Ajk az ajkra forrott; szív a szíven pihent; elnémult a szó. A kábító csendet csak csókjaik halk csattanása — mint tulvilági édes zene — szakította meg. Most először, hosszú ismeretségük alatt, dobtak a leány a rideg udvariasság szabályait magáról. S ez a fiu olyan boldog volt.
De boldog is lehetett.
A világ legszebb leányát tartotta karja között. Mert Margit igazán szép volt. A mennyi csáb a teremtés remekére, a nőre, csak reá férhet, az mind meg volt Margitban. Ábrándos, kék szemei nem nélkülöztek a tüzet, amely üdvözíteni vagy elkarhóztatni képes; picziny ajkai a gyönyör forrásául kinnálkoztak; arczán az üdőség két rózsája nyilott; dus szöke hajzata majdnem bokáig ért. S ha hozzá vesztük, hogy Margit életének legvirágzóbb szakában volt, nem csodálkozhatunk, hogy Elemér az örülésig megszerette őt.
Mint lepkék a virágot, ugy rajzolták körül a fiatal emberek a szép leányt. S ő mindenikhez nyájas tudott lenni. Nem tudom: igaz érzésből-e vagy szeszélyből (hiszen ki tudná a nőket kiismerni!) Elemért mindig kitüntette. Ismeretségük már egy éve tartott, s nem volt nap, hogy az ifju meg nem látogatta volna szive bálványát. Elhatározása komoly volt; nőül akarta venni Margitot.
Egy ideig boldog volt: gyanútlanul szerette ezt a kis leányt. Istenem! milyen boldogok a vakon hívők addig, míg szívükben fel nem támadt az az érzés, amit szerelemféltsnek szoktak nevezni. De ha ez egyszer szikrát kap: önmaguk sirásóvá lesznek a féltékenyek.

Igy volt ez a szegény Elemér is.
A közte és Margit között lefolyt párbeszéd-ből világosan látjuk ezt. Féltette a szellőtől, féltette a napsugártól, féltette mindentől! S ez kezdte bosszantani Margitot. »Csak azért is!« — gondolta magában az a kis hamis; s ha összejöhetett Alfréddel: szívesen elbeszélgetett vele. Alfréd, mint minden nagyvilági piperkőz, kezdett a dolog mélyére látni, s nem is mulasztotta el a kínálózó alkalmat saját előnyére kizsákmányolni. Amint az ilyen glaszé-keztűs betyároknál már megszokott dolog: csinos külsejű, ügyes társalgó volt ő is. Természetesen nagyon csalódik az, aki Alfréd társalgásában mélyebb szellemet keres; ő csak fényleni tudott; pedig »nem mind arany az, ami fénylik.«

A gyakori együttlét, Alfréd erős ostroma: megingatták a szegény gyermek-leány szívét. Ezekhez járult Elemér gyermekes féltékenysége, amely végre is arra bírta Margitot, hogy szakítson vele. Csak ábrándnak, álomnak tünt fel előtte a mult, összes boldogságaival.
S mit tett Elemér?
Kihivta Alfrédet. Mit is tehetett volna egyebet? Hagyományos uton segített becsületén. Nem vádolhatta őt senki gyöngyveséggel. Sajnálhatták legfőlebb, de nem vethet tek semmit a szemére. Szerencsétlen lehetett, de nem nevetséges; mert egy nő hibája, bármily nagy legyen is az, még messze van attól, hogy eredményeiben a világot fölforgassa.
Elemér megsebesült; három hónapig őrizte az ágyat.
Alfréd pedig, mintha misem történt volna: boldondította tovább azt a kis leányt. Ezer szerencse, hogy nem sokáig tehetta. Egy napon ugyanis, midőn a szivar-tárczáját kihuzta, azzal együtt egy levelet is kirántott a zsebéből. Ott maradt a földön. Margit, a fiatal ember távozása után, meglátta s fölvetette e

Már maga a remény, hogy e terv megvalósulást nyerend, számokban kifejezhetőleg emelte ezen ingatlan értékét; az egész birtokosság mint egy ember magáévá tette az elkülönítés és telekkönyveztetés tervét, és ellenvélemény csak az ezzel összefüggő másodrangú kérdésekben támad, amin azonban nem csodálkozunk, mert mindenben még máshol sem értenek egyet. Azonban akik a főzél szem előtt tartják és annak megvalósítására igyekeznek, akik az ellenségeskedésből tőkét huzni nem akarnak: lelkesedéssel követik a birtokosság elnökét és a vele tartó többséget. Mert a végzél, melyre törekednek, a telekkönyvezés és a végleges elkülönítés, ezt pedig az egész birtokosság akarja. — Addig is azonban, míg ez keresztül vezethető lenne, egy birtokost sem lehet jogos birtokától megfosztani. Szükséges tehát az ideiglenes felosztás is, mely azonban csak addig birjon hatálylyal, míg a végleges elkülönítés iránt nyomban megindítandó elkülönítés befejezést nem nyer.

A pest-csongrádmegye szegedi belvizek rendezése.

7. Ki és mily arányban viseli ezen költséget?

A helyi viszonyok leírásával egy általános képét nyújtottam a belviz katasztrófának, milyennek ezen vidéken ösmerni tanultam, és mely megújulás esetén az azóta kedvezőtlenebbé vált viszonyok folytán még sokkal válságosabb és károsabb lesz. Ott leírtam, kik károsodnak ilyen alkalommal; misem természetesebb tehát, mintha a régebbi birtok-terület arányában tervezett egészen indokolatlan hozzájárulás helyett azt mondjuk, hogy mindazok, kik a kár elhárítása által hasznot huznak, ennek arányában járuljanak a költségekhez. Tehát nem csak az, a kinek földje került víz alá,

hanem az is, ki utjait nem használhatja, az, kinek tízezrek árán töltéseket kell védeni, az, kinek lakhelye, háza fenyegetve van, valamint az is, kinek érdeke és feladata az általános jólét, egészség, adóalap fenntartása és gyarapítása. Tehát az előntött területeken kívül az állam, megye, községek, vasutak, töltések bitokosai bevonandók az érdekeltségbe.

1. A z állam illetőleg kincstár.

Az adóalap megóvása, mert a vízrendezésből következően annak emelése, továbbá egészségügyi és közlekedési viszonyok javítása czimén érdekelt.

Az állam hozzájárulása azonban az államkincstár helyzeténél fogva nem készpénzben vétetik fel, hanem valószínűbb, hogy más alakban; nevezesen a befektetési és fenntartási költségek után a tiszai ártereknél érvényben levő eljárás szerint bizonyos összeg fog az adóból évenként leírtni, illetőleg az alakulandó társulatnak kifizettetni.

2. A törvényhatóságok hozzájárulása 5000 forintban.

3. A községeké pedig belterület, közegészség, közlekedés czimén 80000 forintban vétetik fel

Ez utóbbiak hozzájárulása természetesen közmunka alakjában is fog történhetni.

4. Tiszatöltések birtokosai: Pallavicini 20000 frttal, Sövényházi társulat 50000 frttal, Szeged város (a körtöltés után) 30000 frttal.

5. A budapest-zimonyi vasut, az osztrák-magyar államvasut és az alföld-flumei vasut pedig összesen 70000 frttal vonatnak be az érdekeltségbe.

6. Az árterület, mely a vidék tanulmányozása alkalmával, a helyi hatóságok és bizalmi férfakkal közelítőleg kipuhatatott, 83242 kat. holdra rug és pedig:

Halas	10692 hold.
Félegyháza pusztáival	8835 "
Csongrád	367 "
Kecskemét, Bugacz, Monostor és Pusztaszert	4468 "
Jakabszállás	476 "
Tázlár (Harka Kötönyvel)	3087 "
Szank	2576 "
Szt.-László	2003 "
Kistelek	1925 "
Mindszent (Tömörkény)	1736 "
Pallavicini örgróf (Tömörkény P.-Péter, Sövényháza és Sándorfalva)	6620 "
Öttömös	432 "
Majsa (Kigyós, Pálos, Mérges és Kömpöcz pusztákkal)	5816 "
Dorozsma	4691 "
Szeged	27918 "
Algyó és Tápé	2000 "

levelet. Sokáig habozott: olvassa-e? Mintha sugta volna valami, hogy tegye, Megtette, mert győzött benne a ... nő kíváncsiság. Arca halotthalvány lett: elájult.

Ágyba fektették; ott kinlódott hosszasan, sokáig. A levél tartalma körül-belül ez volt: Tehát hatalmasban van már a kis libuska? Örülök neki. Ne hagyj neki időt, hogy kiábránduljon, csak ... azután. Tudod, mit értek ezalatt? Szegény Margit! tudtam én, hogy jó kezembe kerülsz, ha Alfréd barátom vesz ostrom alá. Hiába, te még mindig, kedves barátom, ellenállhatlan ficzkó vagy! Jobb ha te, mint ha Elemér veszi nőül.

A levél Alfréd egy jó barátja által volt aláírva. Még a lakására sem érkezett, midőn meghalotta Margit rosszulletének híret. Gondolkozott az okon. Önkéntelenül a zsebéhez kapott; a levél hiányzott. Még ugyanazon órában elutazott a városból.

Azt mondják, hogy az idő jó orvos, begyógyít minden sebet. Én kételkedem ezen. A test sebeit igen, de a lélekéit csak ritkán. S ez a ritka eset is többnyire a nőknél fordulhat elő. Igaz ugyan, hogy ők a külső benyomások elfogadására érzékenyebbek, de amilyen gyorsan elfogadják azt, ép oly kevéssé bírják megőrizni.

Margit is, Elemér is felgyógyult. Az előbbi, hogy nyugodt, s ki tudja, talán hogy boldog is legyen; az utóbbi, hogy szenvedjen talán még a siron túl is.

A leányt fölgyógyulása után atyja a fővárosba hozta. A sok szórakozás, amit itt talált, lassan-lassan feledteté vele a multakat. Csak két év telt el — nem is olyan sok idő — s Margit már teljesen nyugodt volt. Ha néha-néha visszagondolt a multra:

könny sohasem jelent meg pilláin, sóhaj sohasem tört elő ajkairól; a megemlékezés adóját legfellebbe rövidek szavakba öntötte: »Szegény hőbortos fiu, miért is szerettél annyira? Ha nem szeretsz oly nagyon: talán most férj és feleség vagyunk!« S mikor ilyeneket gondolt, mindig józúket kacagott. Valószínűleg arra gondolt, hogy azóta már »aranyos kis menyecske« lehetne; míg így? ... csak ezután lesz. Mert a fővárosban tartózkodásának harmadik évében neje lett egy követségi titkárnak.

Elemér pedig egészen elzüllött. Hivatala kötelességeit kezdette elhanyagolni; vig cimborák között keresett feledést. Azelőtt is szerette a vig társaságot, de amint e leánnyal megismerkedett, szakított a multtal. Annál inkább visszasett most régi bűnébe. A serleg habzó gyöngye, csiklandozó csengése között közzönté őt nem egyszer a fölkelő nap. Mámorát kialudni nem volt ideje; mert este újra ott kezdte, ahol reggel elhagyta. S ez így ment napról-napra, évről-évre. A szorgalmas, tehetséges fiatal embert sajnálták főlebbvalói, de mitán jobbúlásra egy szemernyi hajlamot sem mutatott, kénytelenek voltak őt hivatalából elbocsátani.

Küzdeni már nem tudott, de nem is akart. Egykedvűen viselte a gyásznapokat. Világgá ment. Ahol csak megfordult, mindenütt a kétes existenciájú emberek számát szaporította. Kiábrándulni nem tudott. Még mindig szerette, talán még jobban mint azelőtt, Margitot. Ez, s azon gondolat, hogy a leány már másé: üzte, hajtotta őt mindig-mindig közelebb az örvényhez. Nem volt, aki visszatartsa; már ott állott a szédítő örvény szélén ... még egy lépést és menthetetlenül elvész. Elemér nem habozott sokáig: megtette ezt a lépést is. Tett ő már életében elég bolondot; azt tartotta, hogy ez lesz az utolsó. Szerelemből lett — öngyilkossá!

Az egész befektetés (kiviteli költséggel) együtt elő van irányozva 1234240 frt. Ebből levonva az 1—5 alatti 300000 "

marad 934240 frt.

vagyis előntött holdanként 11 frt 22 kr.

Magától értetődik, hogy ezen összeg csak átlagos, mert külön osztályozás után fog a holdakra szétosztatni e hozzájárulás. Még világosabb lesz a pénzügyi rész, ha az évi terhet kiszámítjuk, azon feltétel alatt, hogy a fenti költség kölcsön útján beszereztetik, a mint az valószínű is, és az évenkénti 6% törlesztetik. (Mint a Tiszakölcson.)

Az állam fentemlített hozzájárulásának, kiszámítva az 1881. évi LII. t. cz. értelmében, a befektetés 8% 98739 frt 20 kr. Ha az évi fenntartást 5%ra

teszszük 61712 " — "

összesen 160451 frt 20 kr.

Ebből megtérítendő az állam

által 27% 43321 " 82 "

Az egész fenntartás kerül sokat

számítva 61712 " — "

Az állam megtérítése 43321 " 82 "

A fenmaradó összegből esik az

1—5 alatti érdekeltekre hoz-

zá járulások arányában 4470 frt

A 8334: holdra pedig 13920 frt

tehát holdanként fenntartást 167 kr.

11-22 ft befektetés után 6%

kamat törlesztés 67-3 kr.

tehát az évi összes megterhelés kat. hold-

danként átlag 84 kr.

Ezen számítás eléggé mutatja, hogy a tervezett hozzájárulási kulcs mellett, a megterbelés előntött holdanként olyan, mely a csatornázásból várható haszonnál sokkal kisebb, tehát a tervezett csatornázást, eltekintve a közérdekű intézmények biztosításától, mint gazdaságilag előnyös miveletet tünteti fel. Sch'esinger Ede, kir. mérnök.

UJDONSAGOK

Csongrád, 1890. szept. 21.

— Dr. Cicatricis Lajos főszolgabíró ur e hó 23-án érkezik vissza a fegyvergyakorlatról, s ugyanekkor átveszi a hivatal vezetését.

— Tanító választás. A tömörkényi és fehértói körzetekben ujonan létesített, s a szőlők közötti iskolánál lemondás folytán megüresedett tanítói állomások betöltése Blázsik Márton szolgabíró elnöklelte alatt legközelebb megejtetni fog. Ez állásokra két kitünő oklevéllel bíró helybeli fiatal tanító: Blázsik Lajos és Blázsik Mihály is pályáznak.

— Sajtóper. Mint annak idején közöltük, Eder János polg. isk. tanár és Tary István megyei közig. gyakornok, mint a "Tiszavidék" szerkesztői, a "Csongrád" cz. lap 29-ik számában "ifj. Kádár Henrik" aláírással közzétett hírlapi cikk miatt, mivel abban személyük ellen elkövetett rágalmas és becsületsértés vétségét látták fenforogni, ezek megtorlására a bpesti kir. törvényszék mint sajtóbírószág előtt vizsgálat elrendelését kérelmezték. A budapesti kerületi királyi sajtóügyi vizsgálóbírónak 29,292 és 29,333 sz. végzésével ezen vizsgálat elrendeltetvén, a "Csongrád" szerkesztője felhivatott, hogy a bevádolt hírlapi cikk szerzőjének, ha pedig ezt nem tudná, a cikk beküldőjének nevét és lakását írásban bejelentse, s ezzel egyidejűleg a bevádolt cikk eredeti kéziratát is 3 nap alatt küldje be.

— Uj ügyvédi iroda. dr. ifj. Szarka Mihály váci káptalani ügyész, városunk szülötte, ügyvédi irodáját a mai napon megnyitotta. Együttal értesíti a közönséget, hogy mint káptalani ügyész felhatalmazást nyert, hogy oly egyéneknek, kik elemi csapások által sújtattak, olesó kamatláb mellett a káptalani kegyes alapítványokból kölcsönöket eszközölhessen.

— **Tizedkut áthelyezése.** Bartók János csongrádi lakos kérelemmel fordult a jár. főszolgabírói hivatalhoz, a Jegenye-utczában lévő VII. tizedbeli utcai kutnak betömésel iránt. A főszolgabírói hivatal részéről megejtett helyszíni szemle alkalmával úgy találtatott, hogy a kérdéses kut közvetlen a gyalogjáróban, s Dósa Farkas kerítés falától 136 cmnyi távolságra van elhelyezve; kávája alig 30 cm. magas, s környéke az ez időszerinti nagy szárazság daczára is büzhödt iszappal van borítva. A szomszédok vallomásából kitűnőleg, ezen kutban, melynek vizét az egész környék itatásra s többen főzésre is használják, az utcabeli gyermekek szemetet, piszkot, s egészségre ártalmas anyagokat dobálnak, de sőt volt rá eset, hogy benne gyermek hullája is találtatott; mint ilyen tehát köztisztaság- és egészségügyi s rendőri szempontból is igen sok kifogás alá esik. Tekintettel a fentiekre, a hivatalos kiküldöttek véleménye oda irányult, hogy a kérdéses kut betömetvén, helyette ugyanazon mederből, vagy bármely más alkalmas helyen az utcában egy másik tizedkut létesíttessék. Az előjáróság ezen határozat végrehajtására utasítatván, Szókegyel tanácsbeli küldte ki az ügy tanulmányozására, ki a következő jelentést nyújtá be: „Tiszelt községi előjáróság! Vonatkozva tisztelettel van szerentsém betérjeszteni miszerint a Tek. főszolgabíróóság 5091. sz. a. kelt át irata foltán a ugynevezett jegenye utczában rozzant állapotban életveszélyes kérdéses kut kijavítása s a gyalogközlekedés akadályát tekintetéből onanti belrészre felé kívánt kiépítése vagy beszüntetése iránt nyilatkozatra másodizben mint előjáróság közge felszólíttatván ilyképen nyilatkoztak kik mint ezek előtt is — a maguk költségein fentartották ugy ezek után is felfogják tartani, ez időszerint Sági József házalbíró tulajdonos volt gondnok és költségeihez hozzá járulnak alább irtak az Utca beliek Dinnyés Pál, Sándor István Keller P. János, Szabó József, Sági József, Kollát István, Kollát Gergely, Kollát Ferencz, Palásti András, Palásti Imre, Kollát L. István, Bartók József és több társai és miután ezen rozzant állapotban lévő kut szükségessé vált javítása és azon helyről az utca közepé felé 3 méterre elhozatalát a fent nevezettek a kiszámított költségvetés szerint elfogalták tisztelettel kérvén a tisztelt községi előjáróságot efelletti tárgyalást megejteni és a határozat iránt a Tek. főszolgabíróóság átiratára a hivatalos jelentéssel értesíttetni méltóztatásuk. Ezen jelentésből kitetszőleg, a Jegenye-utczabeli tizedkut nemsokára alkalmasabb helyre fog áttétetni.

— **Visszajöttek a katonák.** A naggyakorlatra bevonult tartalékos és póttartalékos katonák a mult hét derekán visszaérkeztek családjaik körébe. A napbarnított arczu vitézek nagyrészenek ez volt utolsó berukkolása; többen megkapják közülök az obsitot, illetve a népfölkeléshez helyezettnek által.

— **Pletyka.** Hogy a sértett hiuság és személyes bosszu mi mindenre képes, legjobban bizonyítja az a célzatosan terjesztett sokféle rágalom, miket az új rendőrbiztosról ellenségei uton-utfélen koholnak. Nem utolsó ezek közt ama ráfogás, hogy Turcsányi hivatalos hatalmával visszaélve a napokban egy honvéd tisztet fogott el. Utána járván a dolognak, megtudtuk hogy a letartóztatott gyanus egyen egy állítólagos ügynök, kinek katonakönyvén kívül semmi egyéb igazolványa nem volt, s ez is csak azt igazolta, hogy tulajdonosa már 2 év óta nem jelentkezett katonai nyilvántartásra. A letartóztatás oka pedig az volt, hogy az illető kiszolgálást váltott egyik szállodában, midőn pedig a tulajdonos fizetésre szólította fel, azt megveréssel fenyegette. Kihallgatása alkalmával pedig a bíró jóhiszeműségével élt vissza, azt állítván, hogy pénzét a vendéglősnél hagyta. Szabadon bocsájtatván, a kölcsön nyert pénzzel együtt

a városból nyomtalanul eltűnt. — Ez a tiszta tényállás.

— **Gyógyszertár felülvizsgálása.** A Domján Géza által Csanyon felállított gyógyszerárnak tiszti vizsgálata e hó 22-én fog megejteni. A vizsgálatot Dr. Réti János tiszti főorvos végzi; a főszolgabíró hivatal képviselőjében pedig Blázsik Márton szbíró lesz jelen.

— **Tüzeset Csanyon.** Bali Gábor csanyi földmivesnek pajtája e hó 15-én este kigyuladt, s a benne levő 600 kötényi dohányval valamint a lakóház is az összes takarmány anyaggal, élelmi szerekkel és gazdasági eszközökkel együtt a lángok martaléka lett. Az okozott kárnak értéke 1300 frtot felülhaladja. Az épület biztosítva nem volt; a tűz oka ismeretlen.

— **Lóverseny.** A „Csongrádmegyei Gazdasági Egyesület,“ f. hó 28-án, kedvezőtlen idő esetén pedig október hó 5-én az alsó csordajáráson díjazással egybekötött lófuttatást rendez. Az egyleti választmány által a következő futamok és díjak lettek megállapítva. I. futam. Államdíj: 100 frt, távolság 1900 méter, melyen futhat minden csongrádmegyei birtokos saját nevelésű 3 évet betöltött lóva, faj- és nemkülönbség nélkül. II. futam. Szentesi hölgyek díja: 150 frt, Első díj 100 frt, második díj 50 frt, távolság 1500 méter. Futhat minden szentesi birtokos saját nevelésű 3 évet betöltött lóva. III. futam. A gazdasági egylet díja: 150 frt, Első díj 100 frt, második díj 50 frt. Távolság 2000 méter. Futhat minden csongrádmegyei birtokos lóva. IV. futam. Szentesi város díja: 200 frt. Első díj 100 frt, második díj 60 frt, harmadik díj 40 frt, távolság 1700 méter. Futhat minden szentesi illetőségű birtokos 3 évet betöltött saját nevelésű lóva. V. futam. Vigaszverseny. Első díj 50 frt, második díj 20 frt, távolság 1500 méter. Minden eddigi versenyben részt vett ló futhat. Végül a nyertes lovak elővezetése és a díjak kiosztása. A helyárák a következőkép állapították meg: I. ülőhely 60 kr. II. ülőhely 40 kr. III. állóhely 20 kr. fizetendő. Ezenkívül minden a sorompón belől jövő kocsi után 20 kr. fizetendő. Jegyek előre válthatók Soós Albert és Szépe Károly urak kereskedésében. Nevezések a négy első futamra 1890. évi szeptember 26-án déli 12 óráig az egyleti titkárnál történhetnek. (III. tized 380. sz. Kalpagos Szabó-féle ház). — A versenybírák részben a gazdasági egylet választmányi tagjaiból, részben pedig az ott Halus József lötenyészési bizott. elnök által behívandó egyesekből fog állani.

Szabályok a nevezésnél.

1. Versenyző csakis a csongrádmegyei gazdasági egyesület tagja lehet. 2. Minden egyes versenyre bejelentett lónak származási levele, valamint saját nevelésű voltát igazoló hatósági bizonyítvány már bejelentéskor beadandók. 3. Versenyre minden 3 évet betöltött ló nevezhető, faj- és nemkülönbség nélkül. 4. Bejelentések a négy első futamra folyó évi szeptember 26-ának déli 12 óráig történhetnek. Későbbiek figyelembe nem vehetők. Az 5-ik futamra a helyszínén a verseny alkalmával lehet nevezni.

Szabályok a futtatásnál.

1. A futó lovak magyar vagy angol nyereggel rendesen szerszámozva jelennek meg s mielőtt a pályára lépnek, szoroson megvizsgálándók. 2. Minden egyes versenyenél a pályázók a versenybíróóság előtt elhaladva, adott utasításra az indulás pontját jelző zászlóhoz vonulnak s a már előlegesen megejtett sorshuzásban nyert számok szerint fellíttatnak, 1-el kezdőleg a pálya belső oldalától. 3. A rendező bizottság által indítókul megbízottak, miután a rendről s lovak nyugodtságáról meggyőződést szereztek, megadják a jelt az indulásra, mely jelre minden futtató tetszés szerint indítva, a futamot megkezdi. 4. In-

ditáskor minden versenyző kötelezve van lovát előre húzni vagy ugratni, nem pedig oldalt, mely esetben az azon oldalon mellette álló lovasok az indításban akadályozva vannak, s az oly versenyző, ki ezt az indítók tanúsítása szerint gyakorolná, daczára esetleg díjazandó beérkezésének, a díjtól elesik. 5. Csakis rendes jól sikerült indítással megkezdett futam érvényes. — Minden futamnál legalább három lónak kell futni. 6. Futam közben, előre nyomulás alkalmával, egyik-másik ló ijesztgetése, bármí módon történjék is az, nem szabályszerű, melynek kikerülése céljából a lovasok karikás vagy lovagló ostort magukkal nem vihetnek; lovagló, vagy nádpálcza s vessző használata meg van engedve. 7. Az oly ló, mely verseny közben kitör, avagy lovasát ledobja s a nélkül érkezik be, azon futamnál nem díjazható. 8. A versenyzők teljes erővel s gyorsasággal futtatnak a versenybírák elé, s a kitűzött célzaton túl, mintegy 20—30 méternyi utat fokozatosan, lassított menetben tesznek meg, s végre megfordulván lépésben visszajönnek a versenybírák elé, midőn is a nyertes, több díjnál a nyertesek nevei tudtokra lesznek adva, mire a pályát elhagyják. 9. Midőn két ló egy és ugyanazon díjra egyszerre érkezik be: még egyszer futnak 1500 méternyi távolságról, egy futam-közbeni pihe-néssel. 10. Valamennyi futam bevégezése után a nyertes lovak elővezettetni fognak, s a megfelelő táblával ellátatván, a közönség általi meg szemlélés céljából fel s alá fognak jártni, melyek után a pályadíjak kiosztatnak. Ugy ezen szabályoknak, valamint a rendező bizottság által a helyszínen adott utasításoknak minden versenyző magát alávetni illetőleg eleget tenni tartozik. Szentés, 1890. szept. 10.

A rendező bizottság.

— **Hirdetmény.** Csongrád vármegye közigazgatási árva és gyámhatósági szükségleteiről az 1891. évre egybeállított irányszat és ennek tárgyalására vonatkozó állandó választmányi vélemény az 1890. évi szeptember 21-től október 5-ig bezárólag az alispáni hivatalban közsemlére kitétetett, miről oly figyelmeztetéssel értesítették az adózóközönség, hogy ezen költségelőirányzat a jelzett időben a hivatalos órák alatt megtekinthető és az ellene felmerülő észrevételek 1890. évi október 10-ig az állandó választmányhoz czimezve, az alispáni hivatalnál nyujtandók be.

— **„Vigyázz, ha jön a vonat!“** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a jelző haranggal ellátott vasuti vonó sorompóknál, valamint helyi érdekű és mellék vasutakon a „Vigyázz, ha jön a vonat“ szövegű intó táblákkal ellátott vasuti átjáróknál, a közönség részéről követendő eljárás tárgyában mult hó 20-áról a következő szabályrendeletet bocsájtotta közzé: 1. §. Jelző haranggal ellátott vasuti vonó sorompóknál a jelzőha ang megszólalásakor a sorompók előtt kell megállani, a sorompókön belül lévőknak pedig a pályatestet mielőbb el kell hagyniok. 2. §. „Vigyázz, ha jön a vonat“ szövegű intó táblákkal ellátott vasuti átjáróknál az átjárás a vonat közeledése esetében szigoruan tiltatik. 3. §. Az 1 és 2. alatt foglalt határozományok elleni kihágás a fennálló törvények értelmében büntetetik. 4. §. Jelen rundelet a közzététel napján lép hatályba.

— **Vitás átjáró.** Greskovits Pál uram és a mámai rétben birtokos lakosság között oly értelmű egység kötötetett, amely szerint Greskovits Pál a holt-Tiszán egy átjáró hid építését vállalta el, s viszont a birtokosság kötelezte magát, hogy a mámai réti uradalmi komp kikerülésével szénáját megszabott díj fizetése mellett a réten keresztül ezen hidon fogja átszállítani. A hid el is készült s augusztus 27-től szeptember 12-ig akadálytalanul és teljes élénkséggel folyt rajta a közlekedés, melynek az olesóságon kívül amaz előnye is volt, hogy a mámai komp- és följáróinak veszedelmén kívül a szőlők közti utak nehéz homoktengerét is

könnyűszerrel kikerülhetette a birtokosság. Szeptember 13-án azonban egy nem várt fordulat állott be. Körmeny Zsigmond felgyői urad. tisztartó ugyanis a hidfontartásában gróf Károlyi Sándor jogainak csonkítását látván, a közlekedés betiltását kérelmezte, egyúttal pedig az átjárót széthányatta. Amde a birtokosság érdekeinek is erélyes sáfárja akadt Pirooska István községi bírónak, ki azon föltételezés alapján, hogy az uradalomnak teljes igénye lehet ugyan a mámai réti komp révjogához, de mert a birtokosságot arra, hogy takarmányát a szóban forgó kompon hordja által, ki sem kötelezheti, — már másnap a hidat saját felelősségére visszaállította. Miután pedig a megejtett helyszíni szemlén beigazolást nyert az is, hogy az uradalmi komp le- és följárói a mostani csekély vízállás mellett határozottan veszélyesek, a főszolgabírói hivatal közérdekből akként intézkedett, hogy az átjáró hid Greskovics kezelésé alá kivételvé, a községi bíró felügyelete alá bocsátatott; így a status quo marad fenn addig is, míg a jognak ide vagy oda ítélése fölött az illetékes bíróság dönteni fog.

— **Idők jele.** A városunkban közmegelegedésre működött szintársulat Félegyházáról a napokban utazott el, szomorúan győződve ott meg arról, hogy félegyházi szomszédaink körében a honi muzsa akár éhen is halhat.

— **Huszarak átvonulása.** Az őszi gyakorlatról visszatérő kecskeméti 4-ik huszárezred törzse és második osztálya Vásárhelyről utaztában e hó 24-én (szerdán) városunkba érkezik, s innen másnap Kecskemétre folytatja útját tovább.

CSARNOK.

Látogatás az Uránián.

— Káldorné Vigh Rózsától. —

(Folytatás.)

Óriási, csodás alaku virágok egész erdőt képeznek. Virágerdő, melyben fák helyett a virágok sudarasodnak fel magasra hogy összeboruljanak fejük fölött a gyöngyvirág hófehér csengetyücskéi a büszke camélia pompás virágokrétaival. A gyöngyvirágok törékeny nefelejcs itt egész nagy árnyas bokrot képez s égszínkék, kedves, apró virágai dus firtökben hajolnak alá. — Hát az a sok ismeretlen, exotikus virág! Mily dus színpompá, mily bámulatos szépség! S mi tündöklök úgy, mi ragyog a virágok himes kelyheiben! A reggeli harmat vált ott kővé s a rubin, smaragd gyémánt fényében ragyogva, veri vissza ezerszeresen a napsugarait. Szinte szemkápráztató látvány!

S a kedves, dalos madársereg a virágok lombjai közé rakja fészket, vagy éppen egy kinyílt virágkehelyt választ lakóhelyül s abban himbálódzva csattogja el dalát; elragadó, bábajos hangon, a bánat panaszos hangján; epedve, sirva hűtlenpárja után.

És a virágok hallgatják, hallgatják... s megszánya a kis dalost, összebólitának s tovább adják a kis szív bubánatos dalát; tovább adja egyik virág a másiknak, míg végre a hűtlenhez is eljut a panaszos hang s megindulva rajta: visszazáll elhagyott párjához...

S a virágerdő megrezdül; halkan, szeliden imbolyognak az ágak; a virágkehely kibocsátja édes illatát s az esti szellő szárnyára kapva azt, szerte hordja a tájon.

Csergő patakok csergedeznek a hegyekből s végiglejtve a tündérszép völgy zöld pázsitja között, egy simatükrű, csendes, tó fogadja őket magába. S mily sajtóságos, s mily szép ez is!

Különböző színű vize van minden patakban. Az egyik rózsaszín hullámfodrokat vetve csörgedez, s a legyönyörűbb kristály tisztaságával bír; a másik smaragd zöld habjait hőmpolygeti tova, míg a harmadik

fehéren lejt végig a zöld partok között s ha megtörik apró hulláma valamely kiálló szikladarabon, olyan tajtékot hán, mint a tisztán esett hó.

S a sziklák és bérczek, honnan eme csodás patakok erednek, még bámulatosabbak. — Óriási bérctömbök jegezesedett kristályból; átlátszó üveghegyek, melyek prizmáin megtörik a napsugár és a szivárvány gyönyörű színeiben ragyog.

Fény, illat mindenütt s a kápráztató szépség! — Bámulatomból utitársam hangja vert föl:

— Nos, mit szólsz hozzá?! Nemde igazat mondtam?

— El vagyok ragadtatva! — felelém. — Ez valóban egy paradicsom, csak egy hiányzik belőle: — az ember.

— Majd azt is meglátod! Jer, kerüljünk az erdő tulsó oldalára.

Elindultunk. Az erdőszél árnyas utain haladva, egy távoli, édes dallam üté meg füleimet. — Mint a sirének dala, oly csábító volt e dallam; oly csábító, oly bábajos, minovel Loreley csalta veszélyes szirtjéhez az elkábult hajósokat. — Mindig közelebb, közelebb hangzott... Az erdei ut egy kanyarulatánál aztán színről-színre láthattam az énekeseket is.

Igéző látvány! — Egy tündéri tó, melynek égszínkék tükrén virágtüzekkel díszített apró sandolinok lebegtek; mindenik elé négy-négy hattyu volt fogva, melyeket a csolnakban ülők a könnyű aranyláncgyeplők segítségével kormányoztak. Egy-egy habkőnyű ruhás lányka ült minden sajkában s ők képezték az első sort. A másik csoportban hasonló rendben ifjak kormányozták a hattyukat. — S mily gyönyörűek, mily bábajosak a leánykák, s mily deli, szépek az ifjak!

Valószínűleg csolnak-verseny volt s láthatólag az képezte a verseny célját, hogy elérhessék az ifjak a leánykák sandolinját. Ők énekeltek oly bábajosán; csalogatva, hívogatva maguk után az ifjakat. — Mikor aztán már közel ért kiválasztott verseny-társához az ifju, a leányka meglegyinté virágszál ostorával a hattyut és a könnyű sajka tovasiklott a tükörsima tavon, a lány pajkos, csengő kacaja ingerkedett a messze elmaradó verseny-társal. — Mikor pedig elérte egy-egy lovag imádotját, akkor átlépett annak csolnakába s a leánykától egy édes, bár pirulva adott csókot kapott. Ez volt a versenydíj! S a legyőzött és a győztes együtt vonult át a diadalkapu alatt, a partonálló sokaság üdvöadalától kísérve.

Morpheussal elvegyültünk mi is az embersokaságban. Csak itt, midőn közelebből szemléltem őket, vettem észre, hogy némi különbség mégis van közöttünk és az Urániabeli emberek között. De nem hátrányára az utóbbiaknak. Ők ugyanis hajfirtök helyett virágot és zöld leveleket kaptak a természetől. — A leánykák gyönyörű koszorút fonhattak homlokukra a soha el nem hervadó virágokból; a férfiak pedig zöld-lomb koronát hordtak hajfirtök helyett. Sőt már születésénél meg lett általa a genie jelölve. Cserfalombot kapott a csaták leendő hőse, míg a költő homlokára babér vetett árnyat.

Az idő már jó későre járt. Az égen feltűnedezték a csillagok. A mulatozó nép kezdett a szabadból a városba bevonulni. Velök tartottunk mi is. — Morpheusnak, ugylátszik, sok ismerőse volt itt, mert többekkel beszédbe eredt; sőt, midőn engem a kíváncsi nép körülvelt, be is mutatott nekik:

— Ez egy földi ember, s eljött megnezni az Urániát. Küldhetek tőle üdvözetet a föld lakóinak.

No, lett erre nagy riadalom! — Földi ember!? Milyen az a föld? Mi ujság a földön? — Ez utóbbi egy Urániabeli zsurnaliszta kérdezé.

— Valami különös ujság nincs! — felelém. — Készülnek a háborúhoz, de csak

nem jutnak hozzá — szerencsére. Az emberek életuntak, s eldobják az életet maguktól könnyen. Ha olyan volna a föld is, mint az Uránia: nehéz volna meghalni akkor... — Szegény földi ember! Hát maradj itt köztünk.

— Szívesen maradnék, de vissza kell térnem enyéimhez. Ha ők ott maradnak, nem lehetek én itt boldog...

Mire a városba beértünk, már egész este volt. De azért fölösleges volt a kivilágítás. Feljöttek a holdak; igen, Urániának mind a hat holdja, és oly világosságot, oly tündéri fényt hintettek a városra, milyent nem produkál semmiféle villamvilágítás. Az egyik hold telőben volt, a másik csak fél, míg a harmadik akkor ujult meg. — Furcsa volt ezt látni a földi embernek!

És a város! Azok a mesebeli tündérvárak, kristálytornyok; átlátszó falaikkal, rózsaszín tejűveg födeleikkel; azok a csodás kertek a házak körül, óriási szökőkutjakkal, vízmedencéikkel, melyekben aranyhalak s delphinek uszkálnak — az Ezeregyébű bábajos meséit juttatták eszembe. Uj ismerőseim egy nagyszerű látványossághoz hívtak meg, mely a város főterén lesz megtartandó.

Valaki feltalálta a repülőgépet s az fogja bemutatni találmányát. — A tér körül volt zárva korlátokkal, azonkivül Urániabeli András bácsik tartották távol a kíváncsi népet, kik előre látni szerették volna a tér közepén ideiglenesen felállított csarnokban a repülőgépet.

A feltaláló megjelent. — Meghajtotta magát a közönség előtt s eltűnt a csarnok függönye mögött. Mindenki feszült figyelemmel nézett az ajtóra. — Három lövés fogja jelezni az ajtó megnyitását s ekkor veszi kezdetét a mutatvány.

Az első lövés eldőrdült. Egy csattanás, egy tompa dörej... s én — felébredtem. Álom volt az egész. — Valaki a kert ajtaját csukta be, ki már aggódott hosszas kimaradásomon — s arra ébredtem fel.

„Orion kardja“ melyre várakoztam, már magasan ragyogott, a hold pedig kezdett leereszkedni a nyugati égen.

Szemeimmel Urániát kerestem. Ott ragyogott mérhetlen, mérhetlen távolságban... és mégis... az álom tündére mily gyorsan röpitett engem oda.

(Vége)

Felelős szerkesztő: ÉDER JÁNOS.

Kiadótulajdonos: SZILBER J.-né.

HIRDETÉS.

Hirdetmény.

Veres Jánosnak a dada-parton lévő 65 holdnyi

TANYA FÖLDJE

a rajta lévő, igen jó karban tartott gazdasági épületekkel, s kilenczesi járandósággal együtt, szabadkézből eladó. Értekezhetni lehet a tulajdonossal: Csongrádon, Iskola-utcái saját házában, III. t. 132. sz. a.